

denne sparsumme Understøttelse til et saa vigtigt Formaal? Det har været den, at vi nu omkring i Landet have, troer jeg, 13 smaa Bøndehøiskoler, som de kaldes, men som de rigtignok langtfra kunne siges egentlig at være. De give som oftest kun en i en ringe Grad undvidet Fortsættelse af den Underviisning, der meddeles i Almue-skolerne, og, hvor megen Gavn de end ellers kunne gjøre, kunne de dog paa ingen Maade tilfredsstille mangen ung og begavet Mand's fulde Trang. De iblandt dem, der nærme sig meest dertil, have været nødte til at sætte Betalingen saa høit, at den nødvendig maatte virke affrækkende. Der er de Skoler, der have været nødte til at kræve indtil 70 Rd. om Aaret for den Underviisning, der ydes, og Betydningen af dette Tal vil bedst sees, naar de Herrer ville betænke, at der ved de lærde Skoler kun kræves 40 Rd., ved Landbøihøiskolen kun 12 Rd. og ved Seminarierne endogsaa kun 10 Rd., og dog give disse Anstalter Udbytte baade til fri Underviisning og til Understøttelse, og, for en Deel idetmindste, senere til meget vel lønede Bestillinger. Staten har ogsaa anerkjendt, at der maatte gjøres noget Mere i denne Retning, end at yde disse smaa Tilskud; den har aabnet Udgang til Seminariernes Underviisning ogsaa for Saadanne, som ikke vilde underkaste sig den egentlige Afgangsexamen; men skjøndt der ikke foreligger bestemte Oplysninger om Udfaldet af de i denne Retning gjorte Forsøg, troer jeg dog at kunne udtale, at de ere fuldkommen mislykkede. Der har ikke viist sig noget Ønske om i synderlig Grad at benytte den Underviisning, der saaledes er tilbuden. Man skulde altsaa troe, at der maatte gjøres et nyt Forsøg fra Statens Side, for at imødekomme en Trang, der er almindelig følt, og som mange Medborgere ved private Kræfter, men kun smaat og usfuldstændigt, have søgt at afhjælpe. Det Forslag, her foreligger, synes ikke at gaae i den Retning. Jeg vilde have fundet det mere rimeligt, om den ærebe Minister, der forrige Aar udtalte, at han vilde frede om det Træ, Folkethinget havde plantet, havde fundet en anden Anvendelse for Sorø Akademies Overskud end den her foreslaaede, og jeg troer, at han derved

vilde have indlagt sig en større og varigere Fortjeneste.

Fallefen: For yttrede jeg det Ønske at maatte have misforstaaet den ærebe Rigsdagsmænd for Præstø Amts 6te Valgfreds (H. Hage). Jeg modtager i dette Dieblif Rigsdagstidenden for igaar, hvori det ærebe Medlems Tale staaer aftrykt, og seer deraf, at dette Haab er blevet opfyldt, hvorfor det er mig en kjær Pligt at gjøre det ærebe Medlem en Undskyldning for at have fortolket hans Ord urigtigt. Maaskee jeg overfor den ærebe Minister for Kirke- og Underviisningsvæsenet tør udtale, at jeg i høi Grad paaafjønner Foranstaltningen med Hensyn til den prisbillige Udgave af Lovsamlingen, og at det kun var med Hensyn til Enkeltheberne i Udførelsen, jeg tillod mig at yttre Et og Andet.

Krebs: Naar jeg allerede under denne Behandling af Finantsloven har forlangt Ordet, er det for at bringe i det ærebe Things Erindring den Bevilling paa et Laan af 100,000 Rd., som det var saa god forrige Aar at tilstaae Halsborg Commune til et Broanlæg, som skulde sætte Landet nordensfor Riimsfjorden i Forbindelse med den sydlige Deel. Foruden dette Tilfagn af Thinget fik Communen tillige et Tilfagn af den ærebe Finantsminister om, af de under Ministeriet forterende Medler at faae et Laan af andre 100,000 Rd., som vare nødvendige til Udførelsen. Imidlertid fortsattes de foreløbige Forhandlinger; Tegninger og Overslag udførtes, og der foretoges andre Forarbejder; men da derved Finantsaaret vilde udløbe, frygtede Communen for at miste de tilfagte Goder, hvorfor jeg som Affending fra Halsborg Commune tillod mig at forespørge den daværende høitærebe Indenrigsminister om, hvorvidt man kunde forvente dette Laan, naaget Finantsaaret udløb, inden man kunde paabegynde Arbejdet og altsaa faae Brug for Pengene. I Henhold til den ærebe Indenrigsministers Øtringer vendte jeg dengang tilbage til Communen med temmelig fast Haab om at kunne beholde det tilfagte Laan, hvorfor de nødvendige Forarbejder til dette vigtige Foretagende fortsattes. En senere personlig Forespørgsel